

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 7 februari 1918 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ändrad lydelse av 54 § 5 mom. i förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

(2:a avd.)

Närvarande: herrar Hammarström, Röing, Ollas Ericsson, Jacob Larsson, Lyckholm, Elof Ljunggren, Bäckström, Östberg, Wijk, Källman, Nilsson i Bonarp, Månsson i Hagaström, Holmström, Jonsson i Hökhult, Nilsson i Kristianstad, Berg i Staby, Bergman, Knaust, Forssman och Olsson i Ramsta.

I en inom andra kammaren av herr *Eronn* samt ett flertal andra ledamöter väckt motion, nr 17, som hänvisats till bevillningsutskottet, föreslås, »att riksdagen måtte för sin del besluta, att i förordningen av 28 oktober 1910 med ändring 30 juni 1913 angående taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering 54 § mom. 5 måtte erhålla följande ändrade lydelse: Av kommun valda ledamöter i taxeringsnämnd äga att av kommunens medel åtnjuta dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med minst fem och högst tio kronor om dagen, varvid beloppet bestämmes av vederbörande kommunalstämman, eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa eller i stad stadsfullmäktige, dels ock då de icke äro bosatta å den ort, där nämnden sammanträder, samt då skjuts, järnväg eller ångfartyg för resa till och från sammanträdesorten verkligen begagnats, resekostnadsersättning med högst lega för skjuts efter en häst eller för båtskjuts eller utgift för II klass å järnväg eller för salongsplats å ångfartyg».

Beträffande motiveringen för detta förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Befogenheten för kommun att i enlighet med förevarande stadgande tillerkänna ersättning åt av kommunen vald ledamot i taxeringsnämnd tillkom först år 1913. Rätten till ersättning är fakultativ och för ersättningens belopp är fastställt visst maximum. Det tillkommer kommunen att i varje särskilt fall pröva, såväl huruvida som med vilket belopp ersättning skall utgå.

Den föreliggande motionen avser bland annat den principiella ändringen, att rätten till ifrågavarande ersättning skulle göras ovillkorlig, så att ersättning under alla förhållanden skulle utgå till kommunens ifrågavarande förtroendemän och detta beträffande traktamentsersättning med minst visst belopp.

Häremot vill utskottet emellertid erinra, att förutsättningen för tillkomsten av ifrågavarande undantag från regeln om kommunala förtroendeuppdrags egenskap av oavlönade var en sådan anordning av ersättningen, att denna icke gjorde uppdraget eftersträvat för ersättningens skull. I sin skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t uttalade 1913 års riksdag, att anordningen av ifrågavarande gottgörelse såsom allenast villkorlig och till storleken inom visst maximum beroende av prövning i varje särskilt fall syntes innesluta garanti för att ersättningen icke tillmättes på sådant sätt, att intresset för arbetsuppgiften uppvägdes av eller kunde förväxlas med intresset för betalningen. Vid riksdagen sålunda anförde 1913 synes utskottet alltfört äga full giltighet, och får utskottet därför avstyrka ett bifall till motionen i nu berörda avseende.

Däremot finner utskottet de senare årens allmänna prisstegring och penningvärdets fall påkalla någon höjning av författningens nuvarande maximum för traktamentsersättningen, fyra kronor om dagen. Då emellertid denna ersättning såväl enligt sitt begrepp som efter ovan anförda synpunkter ej bör omfatta mera än gottgörelse för vederbörandes direkta kostnader samt hänsyn givetvis får tagas till beloppet av de traktamentsersättningar, som utgå för andra allmänna uppdrag av jämförlig natur, lärer den av motionärerna föreslagna höjningen till tio kronor för dag vara väl högt tilltagen. Behovet torde bliva tillgodosett med en maximumsats å sex kronor, varom utskottet således får framställa förslag.

I samband med den ändring i författningstexten, som av sistnämnda förslag föranledes, har utskottet funnit lämpligt förorda ett fullständigande av stadgandet i så måtto, att bland kommunala myndigheter, som äga bevilja ifrågavarande ersättning, jämväl upptages allmän rådstuga. Vid stadgandets tillkomst har det tydligen förbisetts, att stadsfullmäktigeinstitutionen ej införts i alla rikets städer. Fortfarande

finnas nämligen två städer, som sakna stadsfullmäktige, och det kan ju tänkas, att nya städer tillkomma utan stadsfullmäktige ävensom att tilläventyrs en eller annan stad återgår till allmän rådstuga såsom för staden beslutande organ. Det är således ej endast formskäl, som motivera antydda komplettering.

På grund av det ovan anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion, II: 17, av herr Eronn m. fl., måtte besluta, att 54 § 5 mom. i gällande förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skall erhålla följande ändrade lydelse:

5 mom. Av kommun valda ledamöter i taxeringsnämnd äga, därest sådant beslutas av vederbörande kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa eller i stad av stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige ej finnas, av allmän rådstuga, att av kommunens medel åtnjuta dels traktamentsersättning under såväl sammanträdes- som resedagar med högst sex kronor om dagen, dels ock, då de icke äro bosatta å den ort, där nämnden sammanträder, samt då skjuts, järnväg eller ångfartyg för resa till och från sammanträdesorten verkligen begagnats, resekostnadsersättning med högst lega för skjuts efter en häst eller för båt-skjuts eller utgift för andra klass å järnväg eller för salongsplats å ångfartyg.

Stockholm den 7 februari 1918.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.

Reservation:

av herr *Källman*, som med instämmande av herrar *Bäckström*, *Holmström* och *Nilsson* i Kristianstad anført:

Ehuru synnerligen starka skäl tala för att tillstyrka förevarande

motion även i så måtto att rätten till ersättning för ledamot i taxeringsnämnd bleve obligatorisk, hava också vi, i syfte att få förslaget antaget i riksdagens båda kamrar, stannat vid att förorda en sådan begränsning av yrkandet i densamma, att ifrågavarande rätt till ersättning fortfarande må bli beroende av kommunalt beslut. Vi räkna dock därvid med att dylik ersättning i allmänhet skall komma att utgå och detta framförallt i samtliga de taxeringsdistrikt, där arbetet är mera omfattande. Eljest inträffar det fortfarande, att för uppdraget särskilt lämpliga, men av sin arbetsinkomst beroende personer, av ekonomiska skäl icke kunna åtaga sig uppdrag som ledamöter i taxeringsnämnd. Ett sådant förhållande strider emot taxeringsförordningens bestämmelser, att olika samhällsklasser där skola vara representerade.

Så långt och på här angivna skäl ha vi kunnat biträda utskottsmajoritetens uppfattning om fakultativ rätt till ersättning, varom här är fråga. Vi kunna emellertid icke finna, att utskottet vid avgivande av förslag till den *högsta* ersättning, som i förevarande fall må kunna beslutas, tagit hänsyn till det verkliga behovet.

Även om, såsom utskottets majoritet framhåller, ifrågavarande ersättning ej bör avse annat än gottgörelse för vederbörandes direkta kostnader, blir det i verkligheten så, att en arbetarrepresentant, som för deltagande i taxeringsarbetet får avstå sin arbetsinkomst, måste av den ersättning, han sålunda erhåller, jämväl täcka den mistade arbetsförtjänsten.

Vid sådant förhållande synes det oss orimligt, att icke en kommun skall äga rätt, där den så vill och kan, tillmäta sina representanter i taxeringsnämnd en sådan ersättning, som i någon mån svarar emot den förlust, vederbörande tillfogas genom att för uppdragets fullgörande nödgas avstå sin arbetsförtjänst.

Om den *högsta* ersättning, som må för sådant uppdrag kunna beslutas i överensstämmelse med motionens yrkande sättes till 10 kronor per dag, lär ingen kunna påstå, att beslut därom kommer att fattas med hänsyn till att någon skall göra ekonomisk vinst på uppdrag av detta slag. Men den kommunala självstyrelsen bör verkligen icke vara så våldsamt inskränkt, att icke en kommun, som så önskar, må äga rätt att tilldela sina representanter skälig ersättning för det här ifrågavarande uppdraget.

Det hemställes därför,

att riksdagen — — — — —
 — — — — — (lika med utskottets förslag med
 den ändring att »sex kronor» utbytes mot »tio kronor».)